

STIFTELSEN NORSK RIKSTOTO
Postboks 464 Økern
0512 OSLO

Saksbehandler
Anyar Therese Markhus

Vår dato
07.09.2026

Deres dato
18.08.2026

Deres ref.

Vedtak om ilegging av overtredelsesgebyr – STIFTELSEN NORSK RIKSTOTO

Lotteritilsynet viser til vårt varsel om ilegging av overtredelsesgebyr datert 2. juli 2026 og Stiftelsen Norsk Rikstoto (heretter Norsk Rikstoto) sine merknader til varselet, datert 17. august. Vi viser også til sakens øvrige dokumenter og møte mellom partene.

1. Bakgrunn for saken

Feil knyttet til betaling av spill i perioden 3. – 5. februar 2026

Lotteritilsynet ble kontaktet av Norsk Rikstoto den 11. februar 2026 da det var avdekket feil i deres spillsystem, noe som blant annet førte til at kunder hadde fått utbetalt gevinst uten å ha betalt for spillene. Feilen var i systemene deres i perioden 3. – 5. februar 2026. Det ble avholdt Teams-møte hvor dere orienterte om saken og hvordan dere så for dere å løse problemene og vi mottok en skriftlig redegjørelse om feilen den 25. februar. Norsk Rikstoto opplyste i den forbindelse at dere hadde besluttet å la spillerne beholde gevinstene de hadde vunnet, blant annet for å unngå brudd på pengespillforskriftens bestemmelser om spill for gevinst og kundenes tapsgrenser. Det var også et ønske om at kundene ikke skulle komme i negativ saldo som følge av driftsforstyrrelsen. Det ble videre opplyst at det var satt i verk nødvendige tiltak for å hindre tilsvarende feil i fremtiden.

Dialogen og den første rapporten fokuserte kun på problemstillingene knyttet til at det var betalt ut gevinst til spillere som ikke hadde betalt innsats. Det som ikke ble problematisert, var at kunder i det hele tatt hadde fått delta i pengespillene uten å betale innsats. Vi ba derfor om ytterligere opplysninger i brev datert 6. mars og mottok tilbakemelding på dette den 23. mars. Da det fortsatt var uklarheter omkring i hvilken grad den manglende betalingen hadde innvirkning på spillene og hvor mange spill som var berørt i den aktuelle perioden, ba vi om ytterligere presiseringer som vi fikk avklart i Norsk Rikstoto sitt brev datert 27. april.

I løpet av de tre aktuelle dagene i februar, ble det totalt registrert 380 009 spilltransaksjoner (bonger og andeler) i Norsk Rikstoto sitt spillsystem, fordelt på 21 801 unike kunder. Av disse var det 23 716 bonger, fordelt på 5 158 kunder, som det ikke ble betalt for.

Norsk Rikstoto har ikke krevd betaling for disse bongene i ettertid og har latt vinnerne beholde gevinstene i sin helhet, uten å trekke fra manglede betaling av innsats.

Feil knyttet til betaling av spill i perioden 23. – 25. mars 2026

Den 15. april ble Lotteritilsynet kontaktet av både Norsk Rikstoto og noen av deres kunder om en ny feil som gjaldt manglende betaling for spill. Dere informerte oss først kort per telefon om at dere samme dag hadde sendt ut meldinger til kunder om at de nå var blitt trukket fra spillkontoen sin, for spill som var gjennomført i perioden 23. – 25. mars. Vi mottok også en kort rapport om feilen samme dag. Kundene kontaktet oss fordi de plutselig var i minus på spillkontoen sin og hadde mottatt melding fra Norsk Rikstoto om at de hadde trukket innsats for spill i den aktuelle perioden. Kundene fikk beskjed fra dere om at overtrukket beløp måtte innbetales.

Ettersom rapporten datert 15. februar var både kort og overordnet, måtte vi innhente ytterligere opplysninger som vi mottok 30. april.

Denne feilen var begrenset til spill på Andelstorget. Her hadde betaling for spillene (andelene) blitt reservert fra kundens konto i tråd med Norsk Rikstoto sin praksis for kjøp av spill, men det reserverte beløpet ble ved en feil tilbakeført til kunden og ikke trukket fra kontoen. Dermed hadde ikke kundene betalt for spillene da løpene gikk, men fikk frigjort det reserverte beløpet slik at pengene kunne benyttes til kjøp av nye spill.

Denne gangen valgte dere imidlertid en annen løsning overfor kundene enn dere gjorde etter feilen i februar. Nå ble pengene trukket fra kundenes spillkonto, men først tre uker etter at totalisatorspillene var gjennomført, med de konsekvenser det fikk for kundene. Flere kunder gikk da i minus på sin spillkonto og fikk melding fra dere om at beløpet som var overtrukket måtte innbetales.

Etter en grundig vurdering av disse to sakene opp mot regelverket konkluderte Lotteritilsynet med at feilene innebar vesentlig brudd på pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c. På bakgrunn av dette varslet vi Norsk Rikstoto den 2. juli om at det kunne bli ilagt overtredelsesgebyr på inntil 1 million kroner for lovbruddene.

Dere kom med merknader til varselet den 17. august. Her påpeker dere en feil i varselet knyttet til datoer for feilen i mars måned. I varselet stod det at feilen var relatert til spill i perioden 23. – 27. mars 2026, mens det korrekte er 23. – 25. mars. Dette er en beklagelig skrivefeil fra vår side, men som ikke har hatt betydning for vår vurdering av sakens alvor. Når det gjelder omfanget av feilene har vi har først og fremst lagt vekt på antall berørte kunder, transaksjoner og beløp, ikke antall dager feilen varte.

Norsk Rikstoto har også kommet med merknader til blant annet rettsanvendelsen, skyldvurderingen og utmålingen av overtredelsesgebyret. Dette blir nærmere kommentert under pkt. 3.1 – 3.3. Lotteritilsynets vurdering er at det ikke fremkommer nye opplysninger som tilsier en annen vurdering av saken enn da vi 2. juli varslet om at det kunne bli ilagt overtredelsesgebyr.

2. Vedtak om ilegging av overtredelsesgebyr

Med hjemmel i pengespilloven § 36 ilegges Norsk Rikstoto et **overtredelsesgebyr på 1 000 000 – enmillion – kroner** for overtredelse av pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1 Ilegging av overtredelsesgebyr

Det er pengespilloven § 36 som gir Lotteritilsynet hjemmel til å legge overtredelsesgebyr. Gebyret kan ilegges dersom overtredelsen av loven er *«vesentlig eller har skjedd gjentatte ganger»*. Av forarbeidene til pengespilloven, Prop. 2020 L (2020-2021) Lov om pengespill, punkt 16.6.4 står det at *«Lotteritilsynet kan velge å legge overtredelsesgebyr etter en konkret helhetsvurdering av om det er hensiktsmessig med en slik reaksjon»*. Videre står det at *«overtredelsesgebyr bare skal kunne ilegges for de alvorligste bruddene»* og skal *«ikke ilegges før andre forvaltningsreaksjoner er vurdert»*.

Etter pengespilloven § 8 første ledd, skal pengespillene gjennomføres *«på en redelig måte som er egnet til å vinne allmennhetens tillit»*. I Prop. 220L (2020-2021) Lov om pengespill, punkt 10.2.5.2, er det fremhevet at det er et viktig hensyn i norsk pengespillpolitikk at spillerne kan stole på at regulerte pengespill foregår redelig og rettferdig. Blant annet står det at tilbydere av pengespill bør sikre *«at pengespillene blir korrekt gjennomført med trygge registreringsløsninger, sikre betalingsløsninger for innsats, og en garanti for at trekningen foretas på en tilfeldig måte og at premier utbetales i henhold til avtalen»*.

Når noen kunder får spille uten å betale for spillene, og i tillegg beholde gevinsten sin, mens øvrige kunder må betale for sine spill går det utover tilliten til Norsk Rikstoto som pengespilltilbyder, og hvorvidt spillene som tilbys gjennomføres på en korrekt måte. Kundene skal også kunne stole på at saldoen som

fremgår av spillkontoen er korrekt og at de ikke havner i en kredittlignende situasjon fordi Norsk Rikstoto først trekker innsatsbeløpene flere uker etter at spillene er gjennomført.

I deres uttalelse til varselet, fremstår det som at Norsk Rikstoto fortsatt mener at spillene var korrekt gjennomført og viser blant annet til at feilene ikke påvirket utfallet av løpene, premiegrunnlaget eller gevinstberegningen for øvrige spillere. Lotteritilsynet deler ikke denne vurderingen og viser til at kunder har fått delta i pengespill uten å ha betalt innsats. Da er ikke spillene korrekt gjennomført. Det er dette som er det avgjørende i de to sakene det her er snakk om.

Ansvarlighet er en bærebjelke i enerettsmodellen og regelverket, men for å sikre at ansvarlighetstiltakene fungerer må pengespillene også være korrekt gjennomført. Det betyr blant annet at kun spill hvor det er betalt innsats på forhånd, skal få delta. Når dette svikter mener vi at pengespillene ikke er gjennomført *«på en redelig måte som er egnet til å vinne allmennhetens tillit»* og de er heller ikke *«tilstrekkelig sikret mot feil»*, jf. pengespilloven § 8 første ledd og pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c.

Nærmere om feilen 3. – 5. februar

Når det gjelder feilen hvor kunder fikk delta i pengespill uten å ha betalt for spillene i perioden 3. – 5. februar, hadde Norsk Rikstoto primært fokus på gevinstene som ble utbetalt disse kundene og hvordan dette kunne løses uten at det førte til brudd på bestemmelsen om tapsgrenser. Først etter forespørsel fra Lotteritilsynet, har Norsk Rikstoto også sett hen til andre bestemmelser i pengespillregelverket.

Feilen ble oppdaget etter at kunder kontaktet kundesenteret til Norsk Rikstoto den 3. februar, da kundene opplevde problemer med levering av spill. Totalt ble det opprettet 31 saker etter kundeserviser knyttet til feilen i denne dagen. Kundene meldte blant annet om mottatt gevinst uten korrekt betaling, spill som ikke var synlige og spill som fremstod som delvis levert.

Selve feilen skyldes at det etter en større release hos underleverandør den 2. februar 2026, oppstod problemer mellom spillsystemet og Norsk Rikstoto sine systemer. Det førte blant annet til at spill ble registrert i spillsystemet og dermed tatt inni poolen, mens Norsk Rikstoto sine system ikke mottok endelig bekreftelse og derfor opphevet reservasjoner av innsats. Dette førte til tre ulike feilsituasjoner;

- spill var registrert i spillsystemet, men ikke hos Norsk Rikstoto, og dermed ikke synlig for kunden,
- delvis innleverte spill i Norsk Rikstoto sitt system var fullstendig i spillsystemet, og
- enkelte duplikat av spill.

Feilen var der ikke kontinuerlig disse dagene, men kom periodevis. Noen spill ble dermed levert og betalt for på en korrekt måte, mens andre ble rammet av feilen.

Ifølge opplysninger vi har mottatt fra dere, rammet feilen spillproduktene V75, V4, Dagens Dobbel, Trippel, V86, Vinner, Tvilling, 5P, Plass, V65, Duo V5 og V64. Totalt var det 5 158 kunder som leverte til sammen 23 716 bonger som det ikke ble betalt for. Av disse ga 4 151 bonger gevinst til 2 104 kunder. Berørte salgskanaler var internett, Andelstorget, E-kommisjonær, mobil og kommisjonær. Omfanget er altså forholdsvis stort.

Når feilen rammer en rekke spillere som har spilt i mange ulike kanaler og på ulike totalisatorspill, blir feilen ekstra alvorlig. Norsk Rikstoto har riktignok selv båret differansen mellom registrert innsats og faktisk innbetalt innsats, slik at feilen ikke har påvirket øvrige spilleres premier ut fra poolen slik den forelå på oppgjørstidspunktet. Det er likevel nærmere 24 000 bonger som ikke skulle deltatt som likevel har fått delta, og av disse har mer enn 4 000 bonger gitt gevinst. Med et så stort omfang blir ikke feilen mindre alvorlig, selv om konsekvensene kunne blitt enda større dersom ikke Norsk Rikstoto selv hadde båret den økonomiske differansen mellom registrert innsats og faktisk betalt innsats.

Fra et ansvarlighetsperspektiv er det også problematisk at mer enn 2 000 spillere som ikke har betalt for spillene likevel har fått utbetalt gevinst. I realiteten har de da «fått» penger fra Norsk Rikstoto som de i praksis kan benytte til kjøp av enda flere spill. Dette er særlig problematisk overfor personer som har et problematisk forhold til pengespill eller som er i faresonen for å utvikle pengespillproblem. Gevinster er også ofte en ekstra trigger for disse personene.

Etter en konkret vurdering mener Lotteritilsynet at feilen innebærer et vesentlig brudd på pengespilloven

§ 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c.

Nærmere om feilen 23. – 25. mars

I perioden 23. – 25. mars oppstod en ny feil knyttet til betaling av totalisatorspill. Denne gang var feilen begrenset til betalings- og reservasjonsflyten for spill i Andelstorget. Feilen oppstod i overgangen mellom reservasjon og endelig belastning, hvor reservasjonen urettmessig ble frigitt uten belastning av kundens konto.

Feilen var ikke identisk med feilen fra februar, men også denne feilen viser at Norsk Rikstoto ikke hadde på plass gode nok kontroller for å sikre at det faktisk var betalt innsats fra alle som deltok i totalisatorspillene før spillene ble gjennomført. Feilen ble først oppdaget i ettertid gjennom regnskapsmessig avstemming.

Denne feilen rammet 4 825 andeler og 4 421 transaksjoner, fordelt på 2 303 kunder på Andelstorget. Av disse kundene var 128 kategorisert som høyrisiko kunder og samlet beløp utgjorde 1,22 millioner kroner. Beløpet for innsatsen ble reservert da kunden kjøpte spillene, i tråd med løsningen Norsk Rikstoto har for kjøp av spill. Feilen oppstod da reservasjonen skulle innløses ved levering av andelsspillet, da beløpet ble gjort tilgjengelig igjen for kunden i stedet for at beløpet ble trukket fra kontoen. Resultatet var at kundene ikke hadde betalt for spillene da de ble gjennomført.

Ettersom tapsgrensene ble håndhevet ved spillkjøpene/reservasjonen, var ikke problemstillingene rundt tapsgrenser en problemstilling for dere på samme måte som ved feilen i februar. I motsetning til feilen i februar, valgte dere denne gangen å trekke tilbake beløpene fra kundenes spillekonto. Dette skjedde imidlertid først tre uker etter at kundene hadde kjøpt de aktuelle spillene.

Både kundene og Lotteritilsynet ble først varslet om feilen den 15. april. Dette var også samme dag som dere trakk beløpene direkte fra spillkontoene til de berørte kundene.

I rapporten datert 30. april, skrev dere at spillene var gyldige og at dere vurderte hendelsen som «*et forsinket trekk*». Dette er en tilnærming det er vanskelig for Lotteritilsynet å forstå, all den tid det er et vilkår for pengespill at det betales innsats. Videre er det forbud mot både gratisspill og kredittspill, noe Norsk Rikstoto selvsagt er meget godt kjent med. Det at dere omtaler forholdet for «*forsinket trekk*» endrer ikke det faktum at det ikke var betalt for spillene da de ble gjennomført. Vi deler derfor ikke deres oppfatning av at spillene er gyldige. Lotteritilsynet mener at spillene ikke var korrekt gjennomført ettersom kunder som ikke hadde betalt innsats da det aktuelle totalisatorløpet startet, ikke skulle deltatt.

For kundene sin del, vil det å bli trukket for spill lenge etter at spillene var gjennomført, langt på vei kunne oppleves og få tilsvarende konsekvenser som kredittspill. Selv om ikke Norsk Rikstoto aktivt har tilbudt spill på kreditt, var realiteten at flere kunder plutselig var i minus på spillkontoen og fikk krav om at beløpet måtte innbetales. Kundene skal kunne stole på at saldo på spillkonto er korrekt og at det ikke skjer slike korrigeringer langt tilbake i tid. Lotteritilsynet har ingen klar oppfatning av hvilke vurderinger som ble gjort og hvorfor beløpene ble trukket fra kundenes spillkonto akkurat den 15. april, tre uker etter at feilen skjedde.

Norsk Rikstoto har i brev datert 27. april (vedr. feilen i februar), anført at når det gjelder tolkningen av pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c, at det avgjørende er om «*tilbyderens rutiner, risikovurderinger og kontrolltiltak samlet sett var forsvarlige sett opp mot den konkrete risikoen, ikke om det i ettertid kan konstateres at en feil faktisk inntraff*». I deres merknader til vårt varsel av 2. juli, anfører dere også at Lotteritilsynet har lagt til grunn en for streng tolkning av bestemmelsene. Etter deres syn må «*vurderingen ta utgangspunkt i om tilbyderens samlede systemer, rutiner, kontroller, risikovurderinger og sikkerhetstiltak var forsvarlige og egnet til å sikre korrekt gjennomføring av spillene. Bestemmelsene etablerer ikke et objektivt ansvar for enhver teknisk feil som kan oppstå i et komplekst systemmiljø. Det avgjørende må være om virksomheten hadde et forsvarlig kontrollregime sett i lys av den konkrete risikoen slik den fremstod før hendelsene inntraff*».

Lotteritilsynet er enig i at bestemmelsen ikke gir uttrykk for et rent objektivt ansvar for spilltilbyderen. Når faktum likevel er at dere har hatt flere feil knyttet til betalingsløsning, reservasjon av spill og tapsgrenser det siste året, så har ikke rutiner og kontrolltiltak samlet sett vært gode nok. Iverksatte tiltak har åpenbart heller ikke hatt tilstrekkelig effekt til å unngå nye feil. Vi tillater oss i den forbindelse å vise til at vi også

den 18. juni mottok opplysninger om ytterligere en feil i perioden 6. - 7. juni, hvor det ikke var betalt for andeler i andelsspill. Dette forholdet er av langt mindre omfang enn de to tilfellene som er omfattet av dette vedtaket, men bidrar likevel til å dokumentere at Norsk Rikstoto ikke har hatt gode nok system og kontroller for å sikre at pengespillene blir gjennomført på en korrekt måte som er *«egnet til å vinne allmennhetens tillit»* og *«påse at pengespillene er tilstrekkelig sikret mot feil»*, jf. pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c.

I Norsk Rikstoto sin uttalelse til varselet, sier dere også at det er viktig å skille tydelig mellom hendelsen i februar og mars, da de representerer to ulike tekniske og organisatoriske hendelser. Lotteritilsynet har både i varselet og gjennom det ovenforståene redegjort for de to ulike hendelsene og er god kjent med at det var ulike tekniske årsaker til at feilene oppstod. Det som vi imidlertid gjør det relevant å behandle dette samlet, er at feilene i begge tilfellene førte til at spillere fikk delta i pengespill uten å ha betalt innsats på tidspunktet for gjennomføringen av pengespillet.

Når kunder får delta i pengespill uten å betale for spillene, oppstår det et spørsmål om spillene er korrekt gjennomført. I tillegg til at alle pengespilltilbydere etter pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c, skal *«påse at pengespillene er tilstrekkelig sikret mot feil, misbruk og manipulering»*, skal Norsk Rikstoto også *«sikre at spilleren mottar en betalingsbekreftelse som viser innsatsen, samt kunne dokumentere at alle betalte spill deltar i pengespillet»*, jf. pengespillforskriften § 6 annet ledd. Lest i sammenheng med intensjonen bak pengespilloven, herunder forbud om gratisspill (forskriften § 11) og spill på kreditt (pengespilloven § 7 annet ledd), må pengespillforskriften § 6 annet ledd også forstås slik at spill det ikke er betalt innsats for, ikke skal delta i pengespillet.

Vi har etter dette konkludert med at de aktuelle spillene i perioden 3. – 5. februar og 23. – 25. mars 2026 ikke var korrekt gjennomført.

Dere påpeker også i tilsvaret deres at det i realiteten ikke gjaldt «gratisspill» i den forstand at dere har tilbudt, planlagt eller akseptert spill uten innsats. I vårt varsel kommenterte vi denne problemstillingen og uttalte at *«vi ikke mener at Norsk Rikstoto i denne saken nødvendigvis har brutt bestemmelsen om gratisspill eller på andre måter bevisst tilbudt spill uten betaling, jf. pengespillforskriften § 11. Det er ingenting som tilsier at dere har hatt noen intensjon om dette eller gått ut med tilbud om gratisspill eller lignende. Feilen har skjedd som følge av feil i deres systemer og manglende kontroller som burde fanget opp feilen på et tidligere tidspunkt»*. Denne vurderingen har ikke endret seg.

Realiteten er likevel at et stort antall kunder har fått spille uten å betale innsats. Da har de i realiteten deltatt gratis i totalisatorspillene på tidspunktet da spillene ble gjennomført. Det faktum at årsaken skyldes svikt i betalings- og oppgjørsflyten endrer ikke dette. Lotteritilsynet mener at lovbruddene i perioden 3. – 5. februar og 23. – 25. mars er av en slik karakter at de utvilsomt er vesentlig.

Lotteritilsynet har vurdert hvorvidt andre forvaltningsreaksjoner kan være riktig reaksjon, herunder pålegg om retting og tvangsmulkt, eventuelt forhåndsfastsatt tvangsmulkt. Etter en konkret helhetsvurdering av saken, har vi likevel kommet til at overtredelsesgebyr er riktig reaksjon. Det å tilby ansvarlige pengespill og sikre at disse blir korrekt gjennomført er Norsk Rikstotos kjerneoppgave som enerettstilbyder av spill på hest. Vesentlige lovbrudd som rammer et stort antall spillere bør etter vårt syn sanksjoneres med overtredelsesgebyr.

3.2 Skyldkrav

Skyldkravet i pengespilloven § 36 er forsett eller uaktsomhet. Norsk Rikstoto har i sin uttalelse til varselet sagt seg uenig i Lotteritilsynets vurdering av skyldkravet. Det anføres at skyldvurderingen må knyttes til hva Norsk Rikstoto visste eller burde vite før hendelsene inntraff, samt hvilke tiltak som var på plass for å forebygge, avdekke og håndtere slike feil. Det vises til at begge feilene oppstod som følge av feil i komplekse system- og integrasjonsprosesser og at det ikke er snakk om bevisst tilsidesettelse av regelverk eller lignende.

Lotteritilsynet har lagt til grunn at det ikke foreligger forsett, men vi mener at vilkåret om uaktsomhet er oppfylt. Vi har presisert at det ikke er snakk om at dere aktivt har tilbudt gratisspill eller spill på kreditt. Vi mener likevel det er uaktsomt at Norsk Rikstoto ikke har på plass tilstrekkelige kontrollmekanismer som sikrer at kun de som faktisk har betalt innsats får delta i pengespillene.

Ettersom betaling av innsats er en grunnleggende forutsetning for at spillene blir gjennomført korrekt, mener Lotteritilsynet dette er en type kontroll som alltid bør gjøres i forbindelse med gjennomføring av spillene, ikke kun ved endringer eller oppdateringer av tekniske løsninger eller andre endringer i egne eller leverandørers sine system.

I saken fra februar ble ikke feilen oppdaget av dere selv, men etter at kunder tok kontakt da de opplevde feil i forbindelse med kjøp av spill. Det tok dager før feilen var rettet og dere fortsatte å tilby spill disse dagene det ble jobbet med feilretting, uten å sikre at spillene faktisk var betalt. Dette førte til at kunder fortsatte å levere spill uten betaling av innsats.

Feilen i mars ble først oppdaget ved regnskapsmessig avstemning, altså etter at pengespillene (totalisatorløpene) var gjennomført. Det at denne feilen kunne oppstå så kort tid etter feilen i februar, mener Lotteritilsynet viser at dere til tross for feilen i februar, likevel ikke hadde fått på plass gode nok rutiner og kontroller for å sikre at spillene ble korrekt gjennomført. På dette tidspunktet hadde dere altså nylig hatt feil som førte til at kunder i realiteten spilte gratis, hvilket burde iverksatt tiltak i form av kontroller for å sikre at kun innleverte spill hvor det er betalt innsats får delta.

Videre fremstår det som underlig for Lotteritilsynet at Norsk Rikstoto ikke selv så problemet med at kunder fikk spille uten å betale innsats 3. – 5. februar, men kun satte søkelys på at kunder hadde fått utbetalt gevinst uten å betale for spillene. Etter at vi hadde påpekt dette i vårt brev av 13. april, ble feilen for perioden 23. – 25. mars løst ved at kundene ble trukket fra spillkontoen den 15. april. Når dette skjer flere uker etter at spillene var gjennomført, har dette klare likhetstrekk med kredittspill. Det er bekymringsfullt.

Norsk Rikstoto har det siste året hatt flere feil relatert til prosessene som skjer fra spillestopp og fram til utbetaling av gevinster. Feilene er ikke identiske, men de knytter seg til prosessene rundt kontroll av tapsgrenser, beløpsreservasjon og faktisk betaling av spill. Feilene viser at dere ikke har hatt på plass tilstrekkelige kontrolltiltak som sikrer at det er samsvar mellom de betalte spillene/bongene og hvilke spill/bonger som faktisk deltar i totalisatorspillene. Dette mener vi er klanderverdig.

Så sent som i januar 2026 ble dere ilagt overtredelsesgebyr på grunn av brudd på pengespilloven § 7 tredje ledd jf. pengespillforskriften §§ 26 og 28. I den saken var det også manglende kontroller som var årsak til feilen. I den saken presiserte vi blant annet at *«det må stilles strenge krav til systemene og kontrollene»* i forbindelse med kjøp av pengespill. Når vi nå ser flere eksempler på at feil i systemene og manglende kontroller fører til at kunder får delta i pengespill uten innsats, mener vi at det er grovt uaktsomt.

3.3 Utmåling

Etter pengespillforskriften § 100 kan overtredelsesgebyr etter pengespilloven § 36 ilegges foretak med inntil ti prosent av foretakets omsetning i Norge året før gebyret fastsettes. For spillselskaper skal det tas utgangspunkt i omsetningen etter fradrag av utbetalte premier.

I vurderingen av gebyrets størrelse, kan Lotteritilsynet blant annet ta hensyn til:

- a. Overtredelsesgebyrets preventive virkning
- b. Overtredelsens grovhet og varighet
- c. Overtrederens grad av skyld
- d. Overtrederens økonomiske evne
- e. Fordeler som er oppnådd eller kunne vært oppnådd ved overtredelsen
- f. Graden av samarbeid med myndighetene
- g. Eventuelle tidligere overtredelser av reglene om pengespill

Norsk Rikstoto mener at det ved utmålingen bør legges betydelig vekt på at

- de ikke har oppnådd økonomisk gevinst,
- de har samarbeidet fullt ut med tilsynet,
- forholdene er rapportert og redegjort for,
- de har iverksatt omfattende forbedringstiltak,

- de selv i all hovedsak har båret de økonomiske konsekvensene
- det foreligger ikke manipulering, bevisst omgåelse av regelverket eller økonomisk vinning.

I skjerpende retning har Lotteritilsynet særlig lagt vekt på overtredelsens grovhet og grad av skyld. Vi viser til nærmere redegjørelse under pkt. 3.2.

I formildende retning legger vi særlig vekt på at Norsk Rikstoto ikke har oppnådd eller har kunnet oppnå fordeler som følge av feilene. Tvert imot har Norsk Rikstoto betalt differansen, slik at øvrige spillere ikke skulle få lavere gevinster som følge av manglede innbetaling av innsats i perioden 3. – 5. februar. Videre legger vi vekt på at ingen av feilene varte i mer enn noen dager.

Lotteritilsynet har vurdert de øvrige punktene Norsk Rikstoto viser til, men dette er ikke nye moment som ikke allerede var vurdert på tidspunktet for varselet. Selv om vi ikke fremhever de enkelte momentene, betyr ikke at de ikke er hensyntatt. Vi trekker kun fram de momentene som har vært særlig avgjørende i skjerpende eller formildende retning. Øvrige punkt mener vi er forholdsvis nøytrale, men de er altså likevel med i vurderingen.

Etter en samlet vurdering finner vi det riktig å ilegge Norsk Rikstoto et overtredelsesgebyr på 1 million kroner. Isolert sett vurderer Lotteritilsynet at sakens alvor og grad av skyld, kan tilsi et høyere overtredelsesgebyr. Vurdert i sammenheng med antatt preventiv virkning og de formildende omstendighetene som nevnt, har vi likevel kommet til at 1 million kroner er riktig nivå.

Lotteritilsynet har hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr på inntil ti prosent av omsetningen året før gebyret fastsettes og det skal tas utgangspunkt i omsetning etter fradrag for utbetalte premier, jf. pengespillforskriften § 100. Norsk Rikstoto hadde en omsetning etter fradrag for premier på 987 961 000 kroner i 2025. Det ilagte gebyret utgjør i underkant av 0,10 prosent av dette.

4. Klageadgang og betalingsfrist

Dere har rett til å klage på dette vedtaket og klagefristen er tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal sendes til Lotteritilsynet. Dersom vi ikke tar klagen til følge vil saken bli oversendt til Lotterinemnda for klagebehandling, jf. pengespilloven § 29.

Dersom dere ikke klager på vedtaket vil overtredelsesgebyret normalt forfalle til betaling fire uker etter vedtaksdato, jf. forvaltningsloven § 44 femte ledd. Overtredelsesgebyret vil bli fakturert og krevd inn av Innkreivingsmyndigheten i Skatteetaten på vegne av Lotteritilsynet. Et endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. pengespilloven § 36 annet ledd.

Lotteritilsynet kan beslutte at vedtak om ilegging av overtredelsesgebyr ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller at klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42.

Med hilsen

Anya Therese Markhus
seniorrådgiver jurist

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur